

austrijske mornarice, na ustarno razpravljanje".

Ova je resolucija upućena finansijalnom odboru.

D O P I S I .

U Malom selu dne 24. junija 1890. Minula je već treća godina odakad, uslijed nastojanja glasovitog jednog lječničkog bečkog sveučilišća, dolaze k nami gostovi, da pod blazim podnebjem prožive zimu, a mnogi, da si opovare poremećeno zdravlje. Ove zume bilo ih u povećanoj brojini, od kojih kućem maju otidiose zadnji, podpuno zadovoljni postignutim uspjehom. Može se već uživati, da bi osigurano bilo oživljavanje nemisli, naime da Lošinj patače kraj Opštine drugo lječilišće, ako od strane onih faktora, koji su prvi povzani, da nastoje o tom, nebude se ništa zanemarivo, ili čak suprotilno postignuće svrhe. Kažemo to, jer nam se čini, da bi se zbijala imalo mnogo prigovornih ponašanja dotičnih osoba ove zime. S jedne strane kaže, da se je zanestio zato, kako da se ustanovio ovde to blaženo lječilišće; s druge se pak strane ne samo ne produžimljivo shodne mijere, već se zanemaruju svašti; nikakvu susretljivost se ne poksjeđa napraviti željam gostova, tako da se je dočinjati, da se ovi ozvorljeni napokon ne samo neće vratići po drugi put, nego da budu odvraćali i druge, da ovamo krenu.

Da sudjeli občinski lječnik nemavajućim okom gleda kako se razvija ovo poduzeće, te da se stao protiviti istom, nije čudo, bojeći se s razlogom, da neće njemu biti dobitka već gubitka kod istoga, jer puka izticanje talijanske tobože zvije narodnosti i kulture ne nadomješće vještini, znanje, marljivost, koju mora da ima, ili pouzdanje, koje mora da si pribavi išteće jedan lječnik. Zato dragi Bepo, kani se jalovog posla; ne muči one brižne milordarde u bolnici, ako može Boga kako mi svih hrvatski; ne kori ih ako ne pjevaju latinski litani, to nije tvoj posao i nevjerni onim, koji ti kaže, da će te tim radnjama imati i da će ti placati dobre posjete — bledni Joso!

Občinska uprava u tom pogledu zanemaruju mnogo, s ne poduzima niti onoliko, koliko bi bar učinili mogla bez većih troškova. Osobito bilo je tužaba gledo dozvoje njegove dučana „Bakalara“, gledo čistote putera i cesta — prigovori, koji nebi smielo biti, ako njoj zbijala leži na srcu napredak i boljak mijasta.

A politička oblast, čemu ona, pimat će tko? Djejalnost naše političke oblasti, da drugo ne kažemo, jest nerazumljiva, nepojupljiva; ako se misli, da ona je tu samo da vrši zakon i stoji nad strankama.

Cinilo se i početka, da će ona avim mogućim sredstvom podupirati nastojanje ovog pučanstva, kako da se ovdje ustanovi lječilišće. Znala je prigovorati sa jednom drugom, i uruk imala što kritizirati, da se zanemaruju sad čistoću sad razvjeti grada, i Bog si ga zna što. Ali kad se da nije tražilo ne samo riječi, nego i ujele, počela ona u sastvima drugo diplome svirati,

za točan broj Hrvata stanujućih u Port-Saidu, bilo uzaludno, to mogu ipak uživati, da ih imade dobra biljadicu, ake ne i više. I oni su većim dijelom u službi sučekoga društva.

Imade u Port-Saidu Hrvata, koji dođevo tamo prije 1869. godine, te uza sve to, što ne znađe mnogi ni čitati ni pisati, ipak dotjeraju do najboljih služba.

Izbilj! Tko poznaj najbolje svečki prokop? Tko će ti najbolj i najsegurnije voditi ludu krozanj? Tko drugi, nego li hrvatski pilot?

Drugi pak dotjeraju svojom radinošću i bistroumlijem da tko, da od neznatnih radnika postade nadziratelji pojedinih odicila u družvenom arsenalu. Jednom riječu, gdjeđog je koji častnija i vrzinja služba, nači ćeć pokraj Franceza takodjer i Hrvata. Zato i živi Hrvati u služi prijateljskih odnosa sa Francezom. Nikad nisam čuo, da bi kojim Francez zlo postupao s kojim Hrvatom, te ružu mu jezik ili narodnost. Ne, oni ljube Hrvate, kao što i Hrvati njih, u liepo je vidjeti, kako pripadnici tih dvaju naroda, među sobom prijateljski obče. Al to se može od Franceza i očekivati, jer se oni badava nezavizivim prvim kulturnim narodom na svetu.

Imade i drugih, koji hoće, da si pod sili prisvojiti taj častni naslov, akoprem, riječi i Šinom pokazuju, da baš oni trebaju najviše uglađenosti i kulturu.

(Sljediti će.)

Potuživ se jedan odlični gost, koji već treće godine boravi kod nas, da mu jedan dučan bakalara, otvoren ove zime na glavnoj cesti u sred gradu, odava ogarav straz, te zamoliv, da bi se odstranio, odgovorio mu se porozljivo, da „miri“ bakalara nije zdravljaju skodan; iuti upozori ujedno oblast, da je nečistoća zavindala po ulicama kako nikad prije, reklo se, da zar bi možda bio, da bude pati, čisti kako kakav stol? I tako dalje.

Nego postupajući tako napred bilo se je bojati, da će doći napokon svaka na viđejelo; aye dake poduzmi štrog, da ti se nemaju punim pravom reći, da stoji skratkenu rukama.

U toj namjeri, počeo se politički po-glavar baviti predlogom, podstačnim godinu prije, od turističkog kluba, da se osnuje u mjestu jedan lječilišni odbor. Namisao bijasna hvala vredna i, more, i to su do danas još slavenkoj politiki, koju vodi radikalna vlada. Milan da imade do duše moguće zaštitnika izvan Srbije, no njegove spletke, da mu neće ipak uspijeti.

Ovojivši kot. politički kapetan taj predlog, ustanovio je novi odbor, u tom mjestu da se obazire na predlagatelje, pozvao je druge osobе, za koje se znalo, da ili nisu sposobni, ili da će se protiviti donaćenom osnivanju. Razprave su se vodile na učin, da glavni promicatelj tog predloga E. Jelčić, c. kr. ravnatelj nezaviske škole, uvidio kamo se smjers, digao je svoj glas, a da se nebi površ ili okolo njega samo prividno ita radilo a ozbiljnijega podržala neizvješće. Mjesto obzirski se na opravdane njegove opazke, jednostavno nije se gospodar pozvao u odbor, i time se potučio, da bijasna jedan između najzanimljivih radisa u odboru iz istoga izključen, a s druge strane ostalo otvoreno polje protivnikom poduzeće, koji su zadovoljni samo da se ništa ne radi, kako i biva. U pet mjeseca držalo se samo tri sjednice — (eto van ogromnoga rada) — u kojih se nije došlo do nikakvog valjanog zaključka, te moguće se reći, da je sve zaspalo i zakopano.

(Konac sledi.)

namjestnik baron Widmann lišen je svoje časti — kako vele — na svoju prošnju. On je pripadao liberalnoj stranci, te je pod njegovom vladom digla irredenta glavu, kako i kod nas pod vladavinom bivšeg namjestnika Depretisa.

Srbija: Iz Biograda, javljaju, da će ostati uzaludna sva nastojanja razkralja Milana, da okrene pravac sadašnjoj slavenkoj politiki, koju vodi radikalna vlada. Milan da imade do duše moguće zaštitnika izvan Srbije, no njegove spletke, da mu neće ipak uspijeti.

Italija: Dne 22. t. m. držao je sv. Otac-konsistorium, u kojem je medju ostalim imenovao sledeću kardinalne, papinske poslanika u Lisaboni Vanutelli, ravenskoga nadbiskupa Galeatia, genvenskoga biskupa Mermilda i krakovskoga biskupa Dunajevskoga.

Njemačka: U Berlinu vesele se sto njim je Englezka odstupila Helgoland, proti čemu se je u Englezkoj silno protivila liberalna stranka. U Berlinu misle, da je Rusija radila o tom, da nebi došlo do ugovora između Englezke i Njemačke.

Franina i Jurina

Fr. Znaš morda ti ča su operali gospoda od istarske talijanske politike prešle nedjelju u Tratu?

Jur. Dogodilo ojna se je kako govorio ona naša starinska: Martin va Zagreb, Martin iz Zagreba.

Fr. Ča j' bilo onda treba toliko štrmorat? Jur. Ter znaš, da kada čuda gumi, da malo dajsi.

Različite vesti.

† Bartol Križaj. Iz Kopra namjavljuje tužnu vest, da je premijun dne 19. t. m. nakon kratke bolesti veleć gosp. Bartol Križaj, župnik sv. Antuna na Koparsčini. Pokojnik se rodio god. 1838. Biješe vrlo inteligentan, milorubiv i čestit svecenik i rodojubiv. Batio je također literaturom i to pod imenom „Severjev“. Naučio se rješiti slavensko književno pismo.

Pohodnički rezervi. U zadnjem smo broju javili, da će se sastati dne 22. t. m. talijanski pravci i njihovi prijatelji iz Istre u Tratu na dogovor, kako da pro-bude pospano istarsko talijansko političko društvo. U tu svrhu razasala širom Istre pozive na sve osobe, koje i talijanski skidu, misle i rade. Rečeno gospodin dana sastao se spomenuta gospoda i njihovi ovdajni prijatelji u dvorani „Minerva“. Sastav skupštine, pujaki odvjetnik gosp. Baseggio pozdravio nadjele, te njim priobči, da je upozorio i trčansko redarstvo na taj sastanak i nadi, da ono neće od poslati svoga zastupnika. Ali žalost njegovu, eto prisutna redarstvenoga komesara, koji kani po malou svojih predstavljenih prisustvovati „nevonom“ razgovoru buduće gospode. Gospodin odvjetnik provodjajući doduše proti takvom izmješenju zakona o sastajanju, no redarstveni komesari se nemije sa svoga mjestu, već se jednostavno gospodi uskloni. Kako da si pomognu gospoda iz te neprilike?

Ostat i „nevino“ se povozoviti iiti otići. Oni odabrale ovo posljednje bojeći se valjde, da nebi redarstveni komesari, doznao za njihove tajne osnove, kojimi kane žiriti i štititi jezik i narodnost talijanskog u Istri. Mi smo zadnji kandidati u izvanjskim občinama. Tirolski put gospodi račili dobra sreću poneseli.

se, što će ovde naći savjeta i podeske, kako da čim prije politički mire, pa eto slaveno redarstvo-pokvarilo-nase-velje, te i nadje imati u Istri politički nezrethi protivnika.

P. S. Kad bijaše gorjaja vrest složena, javio nam je prijatelj, koji dolazi dotočaj sa trčanskim liberalcima (P.), da se istarski Talijani dne 22. t. m. odigrali u dvorani „Minerva“ mala komedija. Sačinio se ih je naime tako malo iz Istre, iz Trsta samo dvojica il trojica, pa neznačaj, kako da se radi premašca broja došavših iz skriptu ikopaju, bacaju krovju na redarstvenoga članova, pred kojim je udivljeno tobožno raspravljeni. Znatiteljno smo, kako će porečki listić taj sliči „fiascon“ oprati.

Blagdan sv. Cirila i Metoda. Dne 5. budećega mjeseca arekvatori će slavenaki eveti blagdan svih apostola sveto bratre Cirila i Metoda. Nekoju rodojubivu našu dužobrincu prodavaju na svojim stadev stike godine-taj blagdan, gdje skromne, gdje se čestanje, kako već u okolosti mjeseta i puka dopušćaju. Osvjedočeni smo, da će oni i ljetos učiniti arionu svetu dužnost, ne želi bismo, da se njim pridruže mnogi dragi, koji do sada toga učiniti nisu običavali. Gdje je moguće sabrati više pobožnoga puka na svečanost, tui bi mu valjalo u kratko predviđati život i djevojovanju naših svetih blagovinstava, a gdje to neide, moglo bi se možda u sljedećoj nedjelji pod kričanskim naukom razumjeti vjernički život i rad naših apostola. Nadamo se, da će naši prijatelji i istomjenci širom Istre naškretni savjet uvažiti.

Očiščiški izbori u Pazinu započeli su — kako je poznato — u pondeljak dne 23. t. m. Toga dana započelo je birati III. tjele, te lo glasova 161 birac i to sv. i za hrvatske predloženike. Uutorak nije bio biralo, a ouspješni izbori od sredje, nadamo se, da će nam doći, gosprije nego li bude list dotiskan. Kedijutim slavenasim dnevnim biratcem na Pazinsčini!

Zadnji čas stigla nam je ova vest: Dragi dan izbora za III. tjele glasovalo 123 hrvatskih biraca. Talijanec ni traže.

U nedjelju dodla je iz Pule-u-Pazin glasba radi tombole. Tuj se zadržala i u pondeljak — prvi dan izbora — te svi se sastavili pazinskim ulicama. Došla i pred občinsku kuću, gdje se obavljao izbor, te i taj zagnala par komada. — Talijanici nijeli valjda, da će glasbu izbornoj komisiji potjerati — ali ujutru — izbornoj komisiji privoli na svirku, a svićići videći, da se nitko neda izvratiti, otidje. Tako je eto puljski talijanski glasba po nalogu pazinskim Talijanom igrala hrvatskoj izbornoj pobjedi.

Iz Mađarske javljaju nam, da je tamo otvoren dne 23. brojčavni ured, koj je spojen sa dosadašnjim poštarskim uredom.

Tim je zadovoljeno davnoj želji tamoznjega pučanstva, koje se je do sada moralo u anđu uticati u Krk, kad je htjelo kome brajovati.

Iz Oprilja nam piše 24. t. m. Dne 21. t. m. bila je školska komisija u površnjem obziranju Ždrenja, da pregleda i ustanovi mjesto za talijansku školu, koju kani graditi i otvoriti talijansko društvo „Pro patria“. U komisiji bijuju: obuč načelnik Žonta, obuč tajnik Rinaldi i predsjednik podražnicu „Pro patria“ Crevato. Toj komisiji pridružilo se u Ždrenju 15-6 žarenjaka, koji se dali na talijanski liepk, te rade sada složno s talijanskom gospodom iz Oprilja.

Proti gradnji i otvorenju talijansko skole u čistoj hrvatskoj seštiči, misle i rade. Rečeno gospodin dana sastao se spomenuta gospoda i njihovi ovdajni prijatelji u dvorani „Minerva“. Sastav skupštine, pujaki odvjetnik gosp. Baseggio pozdravio nadjele, te njim priobči, da je upozorio i trčansko redarstvo na taj sastanak i nadi, da ono neće od poslati svoga zastupnika. Ali žalost njegovu, eto prisutna redarstvenoga komesara, koji kani po malou svojih predstavljenih prisustvovati „nevonom“ razgovoru buduće gospode. Gospodin odvjetnik provodjajući doduše proti takvom izmješenju zakona o sastajanju, no redarstveni komesari se nemije sa svoga mjestu, već se jednostavno gospodi uskloni. Kako da si pomognu gospoda iz te neprilike?

Ostat i „nevino“ se povozoviti iiti otići. Oni odabrale ovo posljednje bojeći se valjde, da nebi redarstveni komesari, doznao za njihove tajne osnove, kojimi kane žiriti i štititi jezik i narodnost talijanskog u Istri. Mi smo zadnji kandidati u izvanjskim občinama. Tirolski put gospodi račili dobra sreću poneseli.

tomu sad na sedam godina. U koliko smo bili dozvani, jedan se je samo svećenik natjecao za tu župu, a to je naš obilježeni upravitelj. Valja znati, da naš puk beljak je uvek smao bitaća avoga plovana, zato mi smo čekivali već preve godine i na otvorenoga natječaja, da ćemo biti po starovnom običaju pozvani na glasovanje; ali nebilje tako. Dozvani smo naime na veliko rješće čudo, da je občina cresa, kojoj smo mi pridruženi jer posebne občine ni ne imamo, premda smo ju lani iziskali, odlučile, da pošto po to omjeti il zaprijeti imedovanju našega upravitelja beljakim plovana. Zašto, to vam možemo s vremenom priobčiti, al ćete se i sami do misliti. Sada. Vam samo ozannjujemo, da u poglavari občine cresa najprije rovali proti samoj osobi, ocrnjivajući našega upravitelja svakojaku, opisujući ga navlastito kao zakova hantovnika. Al što mirke laže, kao mjesec neheje: Njihove laži izplavile. Dokazalo je, da sva ta napadanja nadelička grada Cres-a i neka plemenite gospodine nisu drugu nego proste, gole i podle klete. Nu oni se tadi latili drugoga oružja. Počeli naime poricati pravo predlaganja i istorija plovana nam kmetom, a prisavajali ga za občinsko zastupstvo u Cres-u, nadom, da će time putem stanovito dostignuti svrhu, da će naime, občinsko zastupstvo, nastavljeno izključivo od samih građana, odbiti našega upravitelja, te ga prisiliti, da se odavde mekne. Zato se borili ciele tri godine, kao biesomući.

Nepričrani pak o ces. kr. kotarski kapetan u Lošinju, i u cijelih 4 godina, ne-
pokon godine 1887. priznati pravo pred-
laganja kuće glavarom, a ne občinskom
zastupstvu grada Cresu. Na to odredbu
cirkums občinski odbor u Cresu popet ljudice
zmije, te osim ulazio utok, susar, na
našega nezaboravnoga ces. kr. kotarskog
kapetana i na našega upravitelja crni oblik
najgledanijih, vrijeđa. Al vis. e. kr. najveć-
nictvo odbile utak. Clerics nesustavno, pa
pozovi se on i na vis. e. kr. ministarstvo,
al i ovo ga neuslijalo. Tko da ranu pre-
boli? Uteci se on judan i proti odluci
vis. ces. kr. ministarstva na najviši sud u
državi, al da znate kako! Ne sve osim
posprudim, vrednjivim, tonom, već usilje-
nim ričem, reći bi da vječeš i plaćuć, jačuć
i naričuć. Izjavio u tom posljeđenjem utoku,
da će občina niti napokon zadovoljiti nek
ostane slobodno u Belom i ovaj svećenik
— dočim je u utoku na namještajstvo
vikaš, da kad bi on bio imenovan plo-
vnom u Belom, to bi bila skrajna, najveća
neopisivo grozna nešreća, gotova propasti
za onaj mircoljubiv, poboljni, dobri puk
a prije skupina neznačica (massa de igno-
ranti) — al neka ostane upraviteljem...
jer da i tako ide dobro... samo da ne
bude plovani!

Al mudrije glave, moj nebore, nego li je Chersicheva, odlučile drugačije. Najviši sud, upravno sudstvo u Beču uvidio prevejavac cresačke obćine, te odbilo njezin utok kao posvema neosnovan. Dobro njoj stoji, bilo njoj stat doma, a nas pustit u miru! I to nije još najveće zlo; za njihova veću muku, upravno sudstvo odlučilo je dan 18. decembra 1889. da sada načelo birati nego samo kuće gospodari, koji žive i bivaju u plovaniju. Imate znati, da u našoj plovanijskoj pojedinstvenosti mnogo neka cresačka vlasteljica po kojima stanač iz Predeočića i iz Dragatčića, koji su u poslednjem predloženju plovana beljakoga pred 48 godina glasovali. Sada su svih tih izlježeni, odstranjeni. Habaj, to ti glesavili Predeočane-Batuškaronici, koji se brastao, da će pri glasovanju polovicu tražiti manjane za sebe povući — sada paši! Ovakova odluka osimula neka kakve grozne vedre nabe. „Mohaju“ i „Palatinci“ nisu bili nego da svimau i puknu. Česa da se sada lati cresačka obćina? Načelnik Chersich poništi još na nešto — utopljeneški se i slavideće hrvata. „Puk će dakle beljakog sam birati“, razgovaraju se neki gradini Cresu, „dobro je, to je još tračak nadje“. „Kada, kad...“ bi se moglo izpolovati, da pui beljaci glasuje protiv našeg četvrtog, aune nekome u glavi. „Divno“ zapleću rukama drugi, „tu treba navališi te ju Ahilova peta“. „Nu“, primjeti netko iz kuta, da pui i proti njemu glasuje, što pak onda? Sve opet to krasno dravljivo u jednu smisli, te izlaze: „Tad će se nam tješiti, dravat se novi očvor, a nam ne treba drugo, nego naći drugoga puka“. Zato najprije ponuditi našu plovanijsku obćinu, koga su u utoku na namještajstvo i steklenice kovali, ali on uvidijavši od njih, podlijepiti ponudu odbio; ponuditi drugomu, za koga se znali, da neće biti nikad plovan u Beču, tam, pa ovaj... u zao čas ponuditi prinoši!

Nego kad su ti dobri ljudi, zielili, da su na konju, to se oni u jedan mab nač

skupa na tim mjestima, pa
svi uvek mučali, mi se uruk čudili
prijštvo našega upravitelja koji da bi
mo niti psao. Mi smo samo čekali,
emo bavila dragom Bogu i dočekali.
Prošle nedjelje ugledasemo na crkvjenim
ili oglašenim c. k. kapitanata, što sam ga
nije upravitelj i eksanario po naredbi
c. k. kolarske političke oblasti. Cea
kot kapitanat javlja naime, da je pravo
dloga na ispravljenu našu plovjanju
čekano kuće glavarom, koji žive i sta-
tu u našoj plovniji. Zato na uruke dan
je dan 29. t. m. poslijevi velike sv.
Daklo na Petrovu, života kralja
! Do nekoliko dana koštanje će iz
ih 7 godina, što se peče, zapokon-
ant. Hitac euti će i "Naša Sloga",
a će se bez dvojbe pridružiti našem
elju! Dakle do vidova!

Red na istarskim pustkama. Dne 8. t. pisao je jedan naš prijatelj iz Vrbnika mu drugu u Pazin pismo. Naslov pisma, ovako: Cijenjeni gospodin Ivan Žic, i tajnik u Pazinu. Naslov pisma je bio kaligrafistički, da će ga takvi učenici četvrtnik na prvi pogled pročitati. Pismo je zatim bibrano u Vrbnik i u Krku, odakle vije valjda vráćeno u Vrbnik jer stoji na karti: "Retour Verbenico". Mjesto u Vrbniku je tada bilo nazvano "Pazin". Pazin je izbrisano pak dodano "gleicht Pazin" (možda Pazin).

ra ga na kuverti jest spaka: „Ja
časna nebekann“ (u Opazni-
nat) i nečitljiv podpis dotičnoga poštara.
Znamo, da li je to pismo putovalo dalje
na Krku, na jer neima daljnog pedata, red
da nije. Žalostno je za naše poštarske
noćaje ako gospoda na našim poštah
znađu gdje je Pazin, a još žalostnije
ako toga neće da znađu iz prikosa,
oataloma vidiš čuošto će do toga slavno
vratiteljstvo poštih u Tratu, komu smo
ili kuvertu iscrpljili.“

"Slovenskom Narodu" od dne 23. t. m.
moj otvoreno pismo, upravljeno od
državnih biraća g. vitku Jettmaru, c.
kapetanu n. Voloskom. Podgradički
čaci, tuže se naime na tamoznjega žum-
oga, asistenta g. Alojza Linza, koji da
je dao na izbornu agitaciju proti na-
druži strani i ojezinim pravakom. U re-
čenim pismi navadjuju biraći, da g. Linz
čula strastveno družec sa osobama,
koje je u svoje vremena sam gosp. vita-
timar nadučinje ozigao i koji hi-
jeli u občinsku upravu aranđali ludje
za: talijansčinu i nemštinu. Podpisati
moja čudo se punio pravom kako može
kapetan dopustiti podredjenom činov-
iku, da se upuća u stranaku izbornu
čelu proti narodnoj strani, koji je občinu
predlaže i koja njom upravlja na ovoče, za-
tvara i tako slično. Razvarese, to nici ne

Novi narodred „Vla“. Prologa čedna
uzupješćao, ali stati bi mu se moralo na
četvrt, jer da je zablanjujivo i šteino po onu
činu. Sad da vidimo, što će na tu pri-
čiju c. kr. kot. kapetan gospodin vitez
petim.

Novi parabrod, "Vla." Prošloga jeseni
sbroj se u najoj luci novi parabrod
Vila" vlastništvo g. Serafina a To-
ića i dr. iz Visa a Dalmaciji. Paro-
brod taj pozdravlja s radošću na samo-
vremenu hrvatski listovi u Dalmaciji, kao novo
oduzeće vinskih rudoljuba, već dapace
u način veliko čudo — i svih trčanskih li-
teralnih i konservativnih, talijanskih i njemačkih
listova, koji inače nastaju razda "incorpore-
roti" svevremeno do je hrvatsko ili slavensko.
Kogod list primisimo u ruke, u svakom
poneške hvali i slave. Odakle ta pro-
mjena kad našlih njemacko-talijanskih i
slavenskih drugova, upitamo se začudjeno.
Ali da, te oni ce sami odzje. G. Topić po-
truo sve trčanske krivonoće sa sjajno
pogatuštu, pokazav se pri tom: „ne
zamjerio li je bez jima: kućeg ga-
dom.“ Toliko doznajuće je spomenuti
listova, a sada eto neznanje opiske. G.
hrvatski redoljub" Topić znade,
da imade "Trata" i slavensku česopis
(jer njim je pripaošao vojni red svoga pa-
robroda), pa bi bio ovršio najelektarantniji
čas pristojunosti, da je pozvao i nastupio na
slavenske stampe u Tratu — ne da ih po-
guti sa Šidovskim novinari zajedno, jer
te oni takav poziv odbili — već da im
potakne krasan svoj parabrod i da mu iz-
govjeđe i slavenske slavopejve — ako
ma to od slavenske stranke nebi bilo sko-
dilo — i da ih primi osmaka ljuberec, kao što
je primio pregonitelje svoje i nase narod-
nosti. Osekoljko — bez zamere.

Pastirska poslanica. Nedavno izdali su četiri austrijski biskupi zajedničku pastirsку poslanicu, kojom zahtijevaju javnu katoličku pušku školu za djece katoličkih učenika. U Austriji na temelju zajamčene

traže ovo državni temeljni zakon
ustanovljeno pravo. Na ovu postanak
podpisice i tra četiri biskupa našeg
crkve, vratišćemo se opet čim nam
ne bude dopušten.

Prema datumu izdaje dne 11. t. m. glavnu skupćinu Šajaku. Pošto je bilo primljeno na
te i izveđeno tajnika i blagajnika, koje
su i tiskano u društvenom godišnjaku,
kao i nova uprava: predsjednikom
Božićem; podpredsjednikom Ivan Mil-
ođbornicima: Josip Bayer (tajnik);
i Tušakom; Ivan Kukac, Boško
Boškić, Josip Linčić, dr. Ivan Ratković,
i Rosić; zamjenicima: Josip Doljus
i Gabriel Ledenški; revizorica: Dane
Čorić i Stejan Matuzarović. Društvo
je imalo jednog počastnog člana, 5 ute-
telja i 168 pravih članova. Ovoga
dnevnika društvo veće izleti na Bitoraj,
čiku i na otok Krk ili Cres. Na Bi-
(1867. m.) popelo se je društvo u
člju dne 22. t. m.

"Kajige Matice Hrvatske" za god. 1890.
so jošte dobiti kod ordančnoga po-
nika i to 9 knjiga za for. 3. Oglasiti
u našem uredničtvu ili kod Eu-
"Slavenske Citalnice" (Via Campa-
br. 4).
Pišu nam iz Sarajeva dne 25. t. m.

ol Velbosanski u Sarajevu poticju pri-
jati, neka u posebnih knjizicah dade
uti „Prigovore i odgovore Jekurove“.

ut „Prigovor“ i „Ugovor“. Uz
to je lani donosiš „Vrhbosnu“, zatim
češki Isusa Krista“ i „Putne crteže iz
zemlje“ što sada izlaze u listu. Ovoj
rado će se udarati kapitol Vrhbo-
sni, te će u knjižici „Zusaj Isusa
i“ olažnuti dielec glasovitega Isusova-
ka: „Tko je Krist“, sko mu se naj-
ije da konca julija o. g. prijava barem
predbrojnika za svakog dielec. Cijena
činjenih knjižicama biti će što manja,
ada se još označiti ne može, doklo-
ne budemo znali, kolika će se naklada

Kalera u Španjolskoj. U pokrajini Varaždu i Španjolskoj pojavila se je neobična kolera. Umro je od te kuge jedan u gradu Valenciji i u okolicu jur uočio. Ova kolera je pogibeljna, jer azijske narave. Španjolske oblasti već su potrebiti najere, da tomu biču postati stani, a Bog dao pošlo njim to prije za rukom!

Izborni pregas moravskih veleposjed-
aca. Izborni odbor velikih posjednika
konservativaca u Moravskoj objelodano je
načelo proglaša: Konservativci pozivaju
da se gradnje, koji imaju pravo glasa, da
su ugradnjane, kojih su ugradnjene, da
ne budu ljudi tveđani načela. 1. Katolike,
kojih su u gradnji i moral katolički, po-
četnik sv. stolice i pred. biskupa. 2. Au-
gustince, koji će čuvati vjernost vladajućoj
crkvi. 3. Konservativci, koji će braniti
pravo voješta prava proti nadreligijalstvima
i protiv tovornih težnjama danasnjeg doba. 4. Si-
ljanjima, kraljevskim i vlastitim vlasnicama. To

je socijalnih kršćanskih preinaka. To
imana preporočio je Sv. O. Lav. XIII.
liiek težkim neroljam modernoga
člana. - Prognoz zavrije poživljaju birate,
mnogobrojno pohrbe na biraštite.

Vokalizacija katoličkih prama
Oca. Medju katoličkim narodi, koji
su najveće odlikovali pritiču u pomoći
hrabav sv. Oca, kako sti znada, Belgija
i prenestvo. Medju ostalim tomu može
biti za dokaz račun o Petrovom novčiću,
i jo predložio urednik lista „Bien Public“,
vezetanj skupacima držanoj 28. januara t.
Gospod pod predsedanstvom Mons.

u Gandu, pod predsjedanjem Mons.
virovi Bonšte, nuncija apostolskoga,
uzručen biškupi Gandskom, Liegškom, Na-
vareškom i Tournaiškom. Vesprem pozdrav-
ljući representanta sv. Stolice, reče: „U
mi s uđivljenjem i sa štovanjem po-
zdravljamo sv. Oca, koji u tako divotom
imjeru unije sjediniti razboritost i od-
naost, strpljivošt, koja priča križe po-
nead Boga, i čvrstoća, koja osuduje
zakonju počinjenje po čovjeku. Sa svih
stranah svjet staje veliki um Leon XIII.,
govoreći ristro razumijevanje pitanja po-
litičkih i socijalnih, onu mudru, skrb, koja

Europi i u Ameriki, u Afriki i u Aziji
uhvaća sve probitke kričarske prosvjete".
Vesprema izvestio je zatim o sabiranju
istrova na Šicu tekom godine 1889.
u moj dijecezi Gundskoj. To sabiranje iz-
među lipog sveta od 112.500 lira, ako se
ne ubroje k tomu 53.000 lira, što ih je
1886. darovalo sv. Oče biskup Mie-
recht. Izvestitelj istaknuo je plemeniti
imjer jedas počasne duže, koja obda-
vana dobrim zemaljskim, ljubilja je Bogu,
crkvi i srodrukama, i svake godine njima
pričuvala svršetak svojih prihoda, koji
i se uvek pomnili stroguj jednostav-
stvu njezina života. To je bila grofica

...da sebi očekuje i vratiti je u
dobra djebla ne znaju utvrditi,
šta, koja su najraslužnija. P. užite
zamotak popi; ne bi znala naci bo-
dielitelja moje milostinje*. Zamotak
državao sto tisuća lira.

Prema korišćiju slavnog poljskog pjesnika Mickiewicza obaviti će se, kako piše, na državne troškove na raničarskoj način. Sretčanost bit će 28. u 30.

Na taj dan neće biti predstava u školači u Galiciji. Ostanci slavogoga sahranit će se u Krakovu, a u svibnju ciele Galicije biti će svetčana služba.

Za pokriće troškova počelo se medju Poljaci sabirati.

Nikto ima u Austriji odjetnika? Početkom 1890. godine je bilogorci u austrijskoj odjetniku, paimence na Českoj 761, u Šlezakoj 60, u dolnjem

rij 887, u gornjoj Austriji 76, a Štajerskoj 20, u Štajerskoj 155, u Koruškoj 30, u Kranjskoj 91, u Tirolu 46, u Preddravarskoj 14, u Trstu 95, u Gorici 10, Galiciji 344, u Bukovini 63, u Dalmaciji 58. U Češkoj jedan odvjetnik dolazi u 307 ljudi, u Moravskoj na 8282, u Slezsku na 9425, u dolnjoj Austriji na 1000, u gornjoj Austriji na 9615, u Štajerskoj na 9179, u Štajerskoj na 7829, u Koruškoj na 11.694, u Kranjskoj na 16, u Tirolu na 6048, u Preddravarskoj na 669, a Primorju na 5142, u Dalmaciji na 208, u Galiciji na 15.240, u Bukovini na 704. Razmjerne imaju najmanje odvjetnika u Kranjskoj i Galiciji, a najviše u Austriji i Češkoj.

Krištof Schmid na turskom jeziku
ovrječe Krištofa Schmidia, koju se v
omni djetetu poznate, prevedene s
i s na jeziku turski, i to od paše Međ
Prevoditelj se jo kao ravnatelj školskih
delarjic uvjerio, da su te priopćenja
i imade 190, vrlo moralne i za turske
deč u tom obziru vrlo poučne.

Djece europskih vladara. Najviše imade knez Crnogorski, t. j. deset. Slijedio kralj grčki, kraljica engleska, itan sa 7 djece. Šestero djece imade i u danski, petero car u njemački i tako dalje. Četvero kralji švedski, troje austrijski, dvoje car austrijski i kralj poljski, jedno imade kralj talijanski i tatarski. Gledać na muško potomstvo, kralj imade 6 sinova, car njemački 4, švedski kralj i sultani 4, car ruski, knjazgorski 3, kralj portugalski 2, kralj poljski 1. Bez muškoga potomstva je ostalim — car austrijski, kralj bosanski i kralj nizozemski. Između 39 europskih vladara dakle 15 neima jih muško a potomstvo, samo za četvrtoricu nije može se za sada računati još na potomstvo u knez Litvanskini star 49 godina, ženjen, knez od Švarzburga star 45 godina, kralj srpski 13 god. i kralj srpski 60 godina.

Novi kardinali. Po novinskih vremeni se sastati svećani konistorij 20. o. mј., ali po novoj odredbi određen dan 23. i 26. te su bili imenovani kardinale: 1. Msgr. Vincentije Vanutella, kardinalna Serafina Vanutella, nekada nadbiskup sardeški u Lydiji i sastolski nuncij u Portugalskoj. Rodio se decembar 1836. od odične obitelji Carranzana. — 2. Msgr. Caspar Mermillio, nekada voštinski biskup Lausanne i Genfa, dom u Freburgu u Švicarskoj, rodio se novembar 1814. u Carougu u kantonu řenskom. On je jedan od najvećih francuskog govoru, a manje proganjani od generiske vlade. — 3. Msgr. Albini, vitez Dunajewski, knezbalščakowski, rođen 1. marta 1817. u Starej Novoj, te je biskup od 15. maja 1851. — 4. Msgr. Sebastian Galeati, nekadavenski, rođen u Imoli 8. februara 1813. nadbiskup u Ravenni. — 5. Kardinali u francuzskih školama. U francuzskim

Kazne u srednjim školama. U srednjim školama, čine, sada posebni polaznik, nistar nastava zabranio je u školama svemu. Do sed biće su ondje dvoja kazna. Prvo moralno je obaviti ono, što mu je došlo, ili je bilo pridruženo u školi i nije obuke. Odasad su prepričati kaznenim odstupanjem. Sviaki učenik ima knjižicu, u kojoj će se učitelj bilježiti svoje opake. Tako će se učitelji saznanju, što je dijete njihovo skrivalo, i mogu učenik doneti tu knjižicu podpisom roditelja. Roditeljem je očito, da dijeta kazne, kad to učitelj ne može učiniti, i to naznaći u ovaj knjižici. Ovo je smjera onamo, da roditelji takođe spoznaju svoju djecu, te ju i mjerljivim puniti kaznit.

